

Aan: Commissies MO&E en RF
Van: College
Datum: 18 december 2007

1. Onderwerp

Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen

2. Inleiding

In het Reconstructieplan De Peel is voorgesteld om in of bij de Stiphoutse Bossen tussen Helmond en Nuenen een 'Recreatieve Poort' te ontwikkelen, die kan fungeren als centrale toegang voor de dagrecreant die het bosgebied bezoekt. Deze dient twee doelen: een versterking van enerzijds de recreatieve structuur in het gebied en anderzijds de natuur en het landschap in de omgeving. Volgens de definitie van het Reconstructieplan bevat een Recreatieve Poort minimaal de volgende basisvoorzieningen: parkeervoorziening, informatie over het gebied, startplaats voor routes, horeca. De Poort kan echter aangevuld worden met voorzieningen als een speelweide, een dierenweide, struinnatuur, etc.

Van groot belang is de *locatie* en de *invulling* van de Recreatieve Poort. De Poort moet zodanig gelegen zijn dat deze een hogere recreatieve druk aankan zodat andere, meer kwetsbare gebieden worden ontlast. Een centrale ligging ten opzichte van de zones, die bij de recreanten in trek zijn, bevordert daarbij het daadwerkelijke gebruik van de voorziening. Tegelijkertijd moet ook de invulling interessant genoeg zijn. Zo zullen bezoekers liever kiezen voor de Poort als uitvalsbasis, dan voor her en der verspreide toegangspaden tot het gebied.

Voor beide aspecten, 'locatie' en 'invulling' zijn afgelopen periode stappen gezet, die het mogelijk moeten maken om tot een goede uitwerking te komen. Allereerst is een locatieonderzoek verricht, dat inzichtelijk maakt welke plek het meest geschikt is voor realisatie van een Recreatieve Poort. Daarnaast is een opiniërende notitie geschreven, waarin vier mogelijke uitwerkingsrichtingen belicht worden. Deze notitie is voorgelegd aan diverse belanghebbende organisaties en instanties, welke om een reactie zijn gevraagd.

Deze notitie bevat een eindadvies zowel voor de 'locatie' waar de Recreatieve Poort ontwikkeld zou moeten worden als voor de 'invulling' die deze voorziening zou moeten krijgen. Deze zaken kunnen niet los van elkaar beschouwd worden. Het is immers lastig om te praten over invulling als niet duidelijk is waar de voorziening zou moeten landen; tegelijkertijd is het evenzeer moeilijk om over een locatie te beslissen als niet duidelijk is hoe de Poort er in grote lijnen uit komt te zien.

3. Beleidsmatige context

- Aanleiding voor het project Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen ligt in het mede door de gemeente Helmond vastgestelde Reconstructieplan De Peel, waarin de Stiphoutse Bossen aangewezen zijn als zoeklocatie voor een dergelijke ontwikkeling.
- De beleidsdoelen die beoogd worden met het project Recreatieve Poort, te weten een versterking van enerzijds de recreatieve structuur en anderzijds de natuur en het landschap in de omgeving, sluiten aan bij divers lokaal beleid (Stadsrevisie, Algemeen Structuurplan, Vrijtijdsbeleid, Landschapsbeleidsplan, Lange Termijnplan Bossen, Geïntegreerd Bosbeheerplan).
- Op dit moment wordt een studie verricht naar de 2^e ontsluiting Stiphout. De verwachting is dat de planvorming en realisatie van de plannen nog een flink aantal jaren op zich zullen laten wachten. Om die reden is deze autonome ontwikkeling buiten beschouwing gebleven bij de locatiekeuze voor de Poort.
- Tenslotte moet vermeld worden, dat de gemeente Helmond is gestart met het opstellen van een Gebiedsvisie voor de wijk Stiphout, waarin ook aandacht wordt besteed aan het gebied ten westen van Stiphout. Voorzien is, dat dit document medio 2008 opgeleverd wordt. De Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen wordt in de Gebiedsvisie meegenomen als wenselijke ontwikkeling. Het is dus niet zo dat de Gebiedsvisie sturend is voor de Recreatieve Poort ontwikkeling.

4. Locatie: resultaten locatieonderzoek Recreatieve Poort

Het Reconstructieplan projecteert de Poort aan de Gerwenseweg, op een locatie tussen Stiphout en Gerwen. Er is echter noch door de Provincie, noch door de Gemeente op voorhand een definitieve locatie aangewezen. Om die reden is op initiatief van de gemeente Helmond (waarbij overigens ook de gemeenten Laarbeek en Nuenen zijn betrokken) een locatieonderzoek verricht, dat antwoord moet geven op de vraag welke locatie als eerste (en welke als tweede, derde, etc.) in aanmerking komt om een Recreatieve Poort te realiseren. Het resultaat van dit onderzoek is vervat in het "Locatieonderzoek Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen", welke als bijlage bij deze notitie is gevoegd.

Gezocht is naar een locatie waar de impuls voor zowel recreatie als natuur en landschap het meest positief is. De voorziening moet een oplossing bieden voor de toenemende recreatieve druk en moet tegelijkertijd voorkomen dat landschappelijke en ecologische waarden in het gebied aangetast worden. Dit kan door de Recreatieve Poort te laten fungeren als centraal gesitueerd attractiepunt. Samen met inrichtings- en zoneringsmaatregelen moet dit ervoor zorgen dat recreanten daadwerkelijk gebruik gaan maken van de voorziening. Hierdoor worden de meer kwetsbare delen van het gebied ontlast. Daarnaast zal een aantasting van natuur en landschapswaarden, veroorzaakt door het realiseren van de Poort gecompenseerd moeten worden, zo mogelijk in de directe omgeving.

Het zoekgebied voor een locatie was niet exact begrensd en bestond globaal uit het boscomplex, inclusief een agrarische zone daarom heen, gelegen tussen grofweg Stiphout, Nuenen/Gerwen en Lieshout, waarbij een aantal beperkende randvoorwaarden in acht zijn genomen (voor de onderbouwing hiervan zie rapportage Locatieonderzoek):

- De locatie moet liggen ten zuiden van de Gerwenseweg
- De locatie moet liggen in/nabij het bosgebied, maar niet op een bestaand bosperceel
- De locatie moet kunnen dienen als toegang tot het bosgebied
- De locatie moet direct voor autoverkeer ontsloten zijn/eenvoudig voor autoverkeer te ontsluiten zijn

Op basis van deze randvoorwaarden zijn tien locaties geselecteerd (zie figuur 11, pagina 32 Locatieonderzoek). Deze zijn met elkaar vergeleken aan de hand van A) *potenties voor* en B) *haalbaarheid van* de realisering van een Recreatieve Poort op die locaties. Daarnaast is rekening gehouden met *overige bijzonderheden*, die bij de keuze van belang kunnen zijn. Uit deze exercitie is naar voren gekomen, dat de impuls voor zowel recreatie als natuur en landschap het meest positief is op de 'open plek' aan de Gerwenseweg (locatie 2 in figuur 11 van het Locatieonderzoek), gelegen halfweg tussen Stiphout en Nuenen/Gerwen. Sportpark Molenven (locatie 3 in figuur 11 van het rapport) komt als tweede uit de bus. Voor een onderbouwing van deze scores zie pagina's 35-38 van het rapport.

Figuur 1: bovenaanzicht meest geschikte locaties: 1 (open plek) en 2 (sportpark Molenven)

Omwille van leesbaarheid worden deze plekken hierna afgekort tot SM (Sportpark Molenven) en OP (de Open Plek aan de Gerwenseweg).

A) Potenties

Voor wat betreft de potenties is bekeken op welke locatie vanuit het oogpunt van de doelstellingen voor recreatie en voor landschap en natuur de Recreatieve Poort het beste gerealiseerd kan worden.

- Vanuit beleidsmatig oogpunt is het wenselijk dat het gebied ten noorden van de Gerwenseweg zoveel mogelijk wordt ontlast, zonder overigens dit gebied af te willen sluiten voor recreatief medegebruik. Van belang is daarom te stimuleren dat bezoekers zoveel mogelijk gebruik maken van het gebied ten zuiden van de weg. De te kiezen locatie moet voldoende aanknopingspunten bieden om te kunnen fungeren als uitvalsbasis voor het verkennen van meerdere gebiedsdelen en voor verschillende recreatievormen. Recreanten moeten een keuze hebben om het gebied vanuit de Poort in westelijke, zuidelijke, oostelijke maar ook in noordelijke richting te gaan ontdekken. OP biedt hiervoor optimale mogelijkheden. Met behulp van zoneringsmaatregelen kan wenselijk recreatief gebruik bovendien gestimuleerd worden en kan voorkomen worden dat verschillende groepen gebruikers elkaar hinderen. Zonering is uiteraard ook mogelijk vanuit SM, maar OP biedt hiervoor meer handvatten.
- SM wordt weliswaar intensief gebruikt door recreanten, het betreft hier echter voor het merendeel recreanten die van de voorziening zelf, dus van het sportpark, gebruik maken. Daarnaast wordt het parkeerterrein door een beperkte groep gebruikt als uitvalsbasis voor recreatief gebruik van de bossen. Deze situatie voorkomt op dit moment in de praktijk echter niet, dat veel andere recreanten gebruik maken van allerlei andere plekken her en der verspreid over de Stiphoutse Bossen (wildgebruik). Het is de vraag of het realiseren van extra parkeervoorzieningen (waarvoor geen ruimte is) en het opwaarderen van de bestaande kantine ertoe leidt dat huidige wildgebruikers van deze voorziening gebruik gaan maken. Daarvoor is de afstand van deze wildparkeerplaatsen relatief groot. De verwachting is dat vanuit OP wel voldoende stimulans uitgaat om dit te bewerkstelligen. Deze locatie ligt in de nabijheid van diverse (wild)parkeerplekken en kent dezelfde omstandigheden als de bestaande plekken, die het parkeren op deze plekken blijkbaar laagdrempelig maakt (met name bereikbaarheid en ligging nabij een belangrijke ontsluitingsweg).
- De bereikbaarheid van zowel SM als OP is vanuit de belangrijkste herkomstgebieden, feitelijk vanuit alle richtingen, goed te noemen. Beide locaties zijn of kunnen eenvoudig worden aangesloten op regionale doorgaande fietsroutes en op het fiets- en wandelknooppuntensysteem, waarbij geldt dat de Poort kan gaan functioneren als startpunt voor de diverse (bestaande en nog te ontwikkelen) routestructuren. Beide locaties kunnen worden cq zijn voor gemotoriseerd verkeer ontsloten via de Gerwenseweg (zie ook verderop: bijzonderheden).
- De benodigde omvang van een rendabele Recreatieve Poort is berekend op ca. 2,5 ha (voor berekening zie bijlage 5 van het Locatieonderzoek), inclusief het aanleggen van voldoende parkeervoorzieningen en het realiseren van een passende landschappelijke inrichting. SM biedt weinig ruimte voor het realiseren van extra parkeervoorzieningen, tenzij gekozen wordt voor het kappen van bomen. Bomenkap wordt echter op grond van lokaal beleid (Landschapsbeleidsplan, Lange Termijnplan Bossen) niet wenselijk geacht. Feit is dat de parkeercapaciteit bij SM op dit moment al ontoereikend is voor de piekbelasting op zaterdag en zondag (wedstrijddagen). Daarnaast is het de vraag of de toegangsweg tot het park, die tussen bospercelen doorloopt, bestand is tegen grotere drukte. OP heeft een gezamenlijke oppervlakte van een kleine 14 ha. Het meest oostelijk gelegen perceel is ca. 4,75 ha groot.

B) Haalbaarheid (lagenbenadering)

Voor wat betreft haalbaarheid is in beeld gebracht op welke locaties realisering van een Recreatieve Poort de grootste kans van slagen heeft indien gekeken wordt naar planologische toetsingscriteria, gebaseerd op provinciaal beleid.

- Op SM is sprake van aanwezige bebouwing: indien een Recreatieve Poort hier ondergebracht zou kunnen worden, zou dit nieuwbouw in deze verder groene omgeving kunnen voorkomen. Hiervoor is

echter gesteld, dat SM bovenop het huidige gebruik fysiek te weinig ruimte biedt om de functie van Recreatieve Poort te kunnen huisvesten. Daarbij is het bieden van een (kwaliteits)impuls aan de horeca-exploitatie weliswaar denkbaar, echter met name het gebrek aan (uitbreidings)ruimte voor parkeren is hier een breekpunt.

- Het realiseren van een Recreatieve Poort op SM brengt noodzakelijkerwijs het aanleggen van extra parkeervoorzieningen met zich mee. In dit scenario moeten er bospercelen wijken, hetgeen ten koste zal gaan van de natuurwaarden ter plaatse. OP, die met zijn agrarische invulling op dit moment enigszins uit de toon valt, biedt daarentegen juist volop kansen en mogelijkheden voor een impuls voor landschap en natuur, aansluitend op de omliggende bospercelen. Daarbij moet worden aangetekend dat juist ook het open karakter van OP een hoge waarde heeft. Het is in landschappelijke zin een bijzondere plek en dat betekent dat er zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Er dient rekening te worden gehouden met de noodzaak van een stevige landschappelijke inpassing van het complex in zijn omgeving.
- SM valt buiten de Groene Hoofdstructuur (GHS); OP ligt binnen GHS-landbouw-natuurontwikkeling, hetgeen overigens niet betekent dat de locatie 'op slot' zit. Binnen GHS-landbouw-natuurontwikkeling bestaan volgens het Streekplan wel degelijk (nieuwe) recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden. Duidelijk moet daarbij zijn, dat geschikte alternatieve locaties buiten de GHS ontbreken (het Locatieonderzoek vormt een aanzet als onderbouwing). Realisatie van een Recreatieve Poort op Opomvat feitelijk het realiseren van een stedelijke voorziening in de GHS. De daarmee gepaard gaande aantasting van natuur- en landschapswaarden zal moeten worden gecompenseerd. Daarbij geldt, zoals hierboven al aangegeven, dat OP zelf kansen biedt voor een impuls voor landschap en natuur ter plaatse. Maar ook elders in het gebied bestaan mogelijkheden voor compensatie. In welke mate en op welke wijze compensatie plaats dient te vinden, is nog onderwerp voor nader onderzoek.

C) Bijzonderheden

Voor wat betreft bijzonderheden gaat het om overige aspecten die van belang zijn voor de locatiekeuze.

- Voor SM geldt, dat gemeente Helmond zelf grondpositie heeft. Van OP zijn de percelen Stiphout B 3676, 3675 en 3674 in eigendom van particulieren. Het meest westelijk gelegen perceel, 3673, is in eigendom van Dienst Landelijk Gebied.
- De ontwikkeling van een Recreatieve Poort op locatie SM zou binnen de huidige bestemming gestalte kunnen krijgen, indien de Poort zodanig klein van opzet zou blijven, dat extra bebouwing danwel asfaltering niet aan de orde is. Dat is echter niet realistisch. Voor realisatie van een Poort op locatie OP is zonder meer een bestemmingsplanwijziging nodig.
- Voorkomen moet worden dat er op de Gerwenseweg een verkeersonveilige situatie ontstaat vanwege in- en uitrijdend verkeer en overstekende recreanten. Inmiddels is de aansluiting van de Gerwenseweg op de Smits van Oyenlaan (Nuenense kant) heringericht. De voorrang is hier veranderd en daardoor is de Gerwenseweg nu de ondergeschikte tak op dit kruispunt. Mede daardoor en om de verkeersveiligheid te vergroten (bomen staan erg dicht op de weg en mede daardoor relatief veel ongevallen en ook onveilig gevoel) is inmiddels een verkeersbesluit genomen (en inmiddels van kracht) waardoor de Gerwenseweg tot 60 km/uur zone behoort. Of er aanvullende maatregelen nodig zijn wanneer de Recreatieve Poort op een van de voorkeurslocaties landt, moet nader onderzocht worden.
- De ontsluitingsmogelijkheden voor autoverkeer via de Gerwensweg zijn voor beide locaties matig. Dit heeft enerzijds te maken met het gegeven dat de weg omzoomd is door monumentale bomen. Bomenkap wordt niet wenselijk geacht. Ter plaatse van het meest oostelijk gelegen perceel van OP staan twee exemplaren voldoende ver uit elkaar om een verkeersdoorgang te realiseren, zonder dat bomenkap nodig is. Om de locatie te betreden moet wel een fietspad worden overgestoken. Dat laatste geldt echter ook voor SM, zij het dat hier al verkeersmaatregelen genomen zijn ten behoeve van de gebruikers van het sportpark. In 2009 wordt onderhoud gepleegd aan het bestaande wegdek en de parkeervoorzieningen ter hoogte van het sportpark.

5. Invulling: reacties op opiniërende notitie Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort

Welke alternatieven er zijn als het gaat om de invulling van de Recreatieve Poort in de Stiphoutse Bossen, was onderwerp van een tweetal workshops waaraan vertegenwoordigers van een zevental (belangen)organisaties (provincie Noord-Brabant, gemeente Helmond, IVN, BMF, Stichting Middengebied, Streekplatform De Peel en TOP Brabant) deelnamen. De workshops hadden tot doel inzichtelijk te maken welke ontwikkelingsrichtingen er in beginsel onderscheiden kunnen worden. Uiteindelijk heeft deze oefening geleid tot het formuleren van vier varianten. Deze verschillen voornamelijk met elkaar wat betreft mate van intensiteit, bijbehorende doelgroep en verzorgingsgebied. De workshopleden hebben de varianten objectief in beeld gebracht; er is geen voorkeur uitgesproken.

Als uitwerkingsvarianten zijn onderscheiden:

1. Nulvariant (zeer extensief)
2. Basisvariant (extensief)
3. Basisplusvariant (intensief)
4. Attractievariant (zeer intensief)

De resultaten van de workshops zijn opgetekend in een opiniërende notitie ('Opiniërende notitie Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen' d.d. 6 juni 2007), waarin de varianten op hoofdlijnen beschreven zijn alsmede de argumentatie om tot deze varianten te komen. De notitie is voorgelegd aan de commissie MO&E, de Klankbordgroep Stiphout, het IVN, de Brabantse Milieufederatie, Stichting Middengebied, Streekplatform De Peel, TOP-Brabant, de Lokaal Toeristische Adviesraad Helmond en de gemeenten Laarbeek en Nuenen. Daarbij zijn genoemde partijen uitgenodigd hun zienswijze op de poortontwikkeling kenbaar te maken. Een samenvatting van de reacties treft u aan in Bijlage 1. De zienswijzen zelf zijn, voor zover in schriftelijke vorm ontvangen als reactie op de uitnodiging hiertoe door het Helmondse college, terug te vinden als bijlage 1a t/m bijlage 1f.

Wanneer de reacties 'gemiddeld' worden, zo dat mogelijk is als het gaat om het realiseren van een voorziening als een Recreatieve Poort, dan schommelen de reacties tussen 2 en 3, met een lichte neiging naar 3. Dat zou betekenen dat de Recreatieve Poort in de Stiphoutse Bossen een 'matig intensief' karakter zou moeten krijgen. Dat 'matig intensieve' heeft niet zozeer betrekking op het realiseren van ondersteunende voorzieningen: hierover is in het algemeen een terughoudende opstelling te bespeuren. De kwalificatie 'matig intensief' lijkt veeleer betrekking te hebben op het mogelijk maken van een rendabele horeca-exploitatie, die echter gezien de doelstellingen van de Poort gebonden moet zijn aan strikte randvoorwaarden. De Poort moet echter in recreatief opzicht wel voldoende te bieden hebben, om bezoekers aan het gebied te motiveren om daadwerkelijk van de voorziening gebruik te maken. Dit laatste heeft als voordeel dat de voorziening exploiteerbaar wordt voor een ondernemer, waarbij tevens regelingen kunnen worden getroffen voor duurzaam beheer en onderhoud.

Samenvattend zijn de randvoorwaarden en aandachtspunten die door de verschillende partijen voorgesteld worden en die bij het eindadvies omtrent de verdere uitwerking betrokken zullen moeten worden (voor een compleet beeld zie bijlage 1 en 1a t/m 1f):

- duurzame en rendabele horeca-exploitatie
- geen avondopenstelling
- voldoende parkeervoorzieningen, gezien vanuit Gerwenseweg uit het zicht
- voldoende voorzieningen voor fietsers
- aandacht voor educatie / informatie
- aandacht voor minder validen
- activiteiten ontwikkelen binnen de thema's natuur/natuurlijkheid
- draagkracht van het gebied
- kwetsbare natuur ten noorden van Gerwenseweg ontzien
- publieksgeleiding met aandacht voor parkeren en routestructuren
- voorkeur voor bebouwing in ecologische stijl
- open karakter Open Plek handhaven
- diversiteit in bomensoorten

6. Kanttekeningen: risico's bij verdere uitwerking

- De locatie die middels dit advies aangewezen wordt als voorkeurslocatie ligt in de GHS (landbouw-natuurontwikkeling). Dit brengt met zich mee dat er gecompenseerd zal moeten worden. De mate waarin en de manier waarop er gecompenseerd moet worden is onderwerp van nader overleg met de Provincie. Hierop kan nu nog niet vooruit worden gelopen, omdat het antwoord afhankelijk is van uiteindelijke invulling en inrichting die de Recreatieve Poort krijgt. Het is mogelijk dat de Provincie dermate hoge eisen aan compensatie stelt, dat realiseren van het plan op deze locatie financieel niet haalbaar blijkt en de locatie alsnog zou afvallen.
- De plannen voor de ontwikkeling van een Recreatieve Poort in de Stiphoutse Bossen worden op de voet gevolgd door diverse belanghebbende partijen (grondeigenaren, omwonenden, omliggende gemeenten, natuur- en milieuorganisaties, brancheorganisaties, e.a. Het is van eminent belang dat deze partijen bij de verdere uitwerking van het plan intensief betrokken dienen te worden. Desondanks is het mogelijk dat er onvoldoende draagvlak voor de uiteindelijke plannen gerealiseerd kan worden. Het betreft hier een afbreukrisico dat hooguit zo goed als mogelijk gemanaged kan worden door met genoemde partijen nadrukkelijk in gesprek te blijven.
- Voortschrijdend inzicht, toekomstige ontwikkelingen of omstandigheden die direct te maken hebben met de eerste voorkeurslocatie, kunnen ertoe leiden, dat in een vervolgfase blijkt, dat voorkeurslocatie uiteindelijk toch onvoldoende geschikt is of dat een andere locatie geschikter blijkt dan nu naar voren gebrachte voorkeurslocatie. In dit geval kan teruggevallen worden op het Locatieonderzoek, waarin aangegeven staat welke locatie als tweede, derde etc. in aanmerking zou komen voor realisatie.

7. Uitwerkingsrichting: eindadvies locatie en invulling Recreatieve Poort

Met het realiseren van een Recreatieve Poort in de Stiphoutse Bossen wordt gestand gedaan aan het mede door de gemeente Helmond vastgestelde Reconstructieplan, waarin de Stiphoutse Bossen aangewezen zijn als zoeklocatie voor een dergelijke ontwikkeling.

Op grond van de resultaten uit het Locatieonderzoek wordt daarnaast geadviseerd om het meest westelijk gelegen perceel behorende tot de zogenoemde 'Open Plek' aan de Gerwenseweg (OP), kadastraal bekend als Stiphout B 3673, aan te wijzen als locatie die als eerste in aanmerking komt om uitgewerkt te worden tot Recreatieve Poort. Mocht later in het proces blijken, dat realisatie van een Poort op deze locatie toch niet haalbaar is, dan kan teruggerepen worden op de alternatieve locaties die in het Locatieonderzoek bekeken zijn. De belangrijkste *onderscheidende* argumenten hiervoor zijn (samengevat; voor onderbouwing zie paragraaf 2 van deze notitie of Locatieonderzoek):

- OP biedt diverse aanknopingspunten om te kunnen fungeren als uitvalsbasis voor het verkennen van meerdere gebiedsdelen en voor verschillende recreatievormen.
- Zelfs in een Nulvariant biedt SM nauwelijks/geen fysieke mogelijkheden voor het realiseren van de benodigde extra parkeervoorzieningen die nodig zijn voor het functioneren als Recreatieve Poort. Boskap wordt op grond van lokaal beleid (Landschapsbeleidsplan, Lange Termijnplan Bossen) niet wenselijk geacht.
- Vanuit OP is voldoende ruimte voor het treffen van zoneringsmaatregelen ter bevordering van wenselijk recreatief gebruik en ter voorkoming van conflicterend recreatief gebruik.
- Gezien de ligging van OP ten opzichte van de belangrijkste huidige wildparkeerplekken, wordt aangenomen dat van OP voldoende stimulans uitgaat daadwerkelijk als poort te worden gebruikt.
- Zelfs in een nulvariant biedt SM nauwelijks/geen fysieke mogelijkheden voor het realiseren van benodigde extra parkeervoorzieningen die nodig zijn voor het functioneren als Recreatieve Poort.
- Het meest westelijk gelegen perceel van OP kent reeds een bestaand toegangspad, welke eenvoudig opgewaarderd kan worden tot een voldoende brede toegangsweg tot de Poort, zonder dat hierbij de beschermde bomenstructuur moet wijken.
- OP biedt ruimtelijk mogelijkheden voor het ontwikkelen van landschappelijke en natuurlijke waarden, door bijvoorbeeld het huidige intensief agrarische gebruik om te vormen tot minder intensief agrarisch gebruik, waarmee in de directe omgeving van de Poort invulling gegeven kan worden aan verplichte, maar overigens ook gewenste, compensatiemaatregelen.

Het is een duidelijke ambitie om de Recreatieve Poort te laten fungeren als centraal attractiepunt en pleisterplaats voor de Stiphoutse Bossen, dat er in combinatie met inrichtings- en zoneringsmaatregelen voor zorgt dat de meer kwetsbare delen van de Stiphoutse Bossen ontlast worden. Wil er van de Recreatieve Poort daadwerkelijk een positief effect uitgaan voor natuur en landschap, dan is het van belang dat bezoekers daadwerkelijk gebruik gaan maken van de Poort. Hiervoor zijn twee zaken van belang. Ten eerste moet de Poort voldoende attractief zijn, enerzijds qua invulling en anderzijds qua materialisatie, zodat bezoekers inderdaad genegen zijn de voorziening te gaan benutten. Ten tweede dient de ontwikkeling gepaard te gaan met flankerende maatregelen in het gehele gebied, zoals het afsluiten van toegangswegen, het ontwikkelen van nieuwe routes op gewenste plekken, het opheffen van routes in kwetsbare delen van het gebied, het scheiden van groepen gebruikers door routezonering, het plaatsen of juist opheffen van picknicktafels en bankjes op strategische plaatsen e.d.

Op grond van de diverse binnengekomen zienswijzen wordt geadviseerd de Recreatieve Poort een 'matig intensieve' invulling te geven. De volgende vertrekpunten (in willekeurige volgorde) zijn sturend voor de verdere uitwerking.

- De Poort omvat een horeca-instelling van voldoende omvang (met het oog op een rendabele exploitatie), waarbij avondopenstelling (na 21.00 uur) niet wordt toegestaan.
- Met het oog op concurrentie met centrumvoorzieningen wordt verhuur van de accommodatie of delen daarvan ten behoeve van bijvoorbeeld feesten en partijen niet toegestaan.
- De horecavoorziening is toegankelijk voor minder validen en invaliden.
- Ondersteunende dagrecreatieve voorzieningen worden op beperkte schaal -en slechts voor zover nodig om te komen tot een rendabele exploitatie van de totale Poort- toegestaan.
- Gezien het belang dat toegekend wordt aan informatie en educatie (natuur, landschap, cultuurhistorie, omgeving e.d.) dient de voorziening in pandig tevens te functioneren als kleinschalig bezoekerscentrum en is er buiten het pand ruimte voor informatie via panelen, zuilen o.i.d.
- De voorzieningen en elementen voegen zich qua beeld, vorm en materialisatie naar de landschappelijke karakteristiek van het omliggende gebied. Dit betekent dat gewerkt wordt met duurzame, streekeigen en natuurlijke materialen en elementen.
- Vanuit de Poort wordt aansluiting verzorgd op het fietsroutenetwerk, het wandelroutenetwerk, Rondje Helmond en op ATB- en ruiterroutes. Voorts is er behoefte aan een route voor minder validen en invaliden. Daarnaast zou een trimparcours een welkome aanvulling zijn. Gemotoriseerde sport en overige lawaaisporten worden geweerd.
- De voorziening bevat voldoende eenvoudige onverharde of semi-verharde voorzieningen voor het parkeren dan wel het stallen van auto's, motoren, fietsen, paarden e.d. (toereikend voor piekgebruik op drukke dagen).
- Er wordt geïnvesteerd in natuurwaarden en landschappelijke waarden in de directe omgeving van de Poort, opdat een vloeiende overgang ontstaat naar omliggend gebied en opdat de realisatie van de voorziening maximaal natuurlandschappelijk gecompenseerd wordt.
- De ontwikkeling dient gepaard te gaan met flankerende maatregelen in het gehele gebied, zoals het afsluiten van toegangswegen, het ontwikkelen van nieuwe routes, het scheiden van groepen gebruikers door routezonering, e.d.

Met bovenstaande uitwerkingsrichting wordt een licht verruimde invulling gegeven aan de minimale eisen die vanuit de Reconstructiecommissie gesteld worden aan een Recreatieve Poort. Tegelijkertijd wordt recht gedaan aan het gros van de ingekomen zienswijzen, die neigen naar een Basisvariant-plus (in termen van de Opiniërende notitie dd 6 juni 2007) ofwel een variant die schommelt tussen variant 2 en 3, met een neiging naar variant 3.

8. Financiering

Voor het daadwerkelijk realiseren van de Recreatieve Poort is uiteraard geld nodig. De kosten voor het oprichten van de Poort zijn op dit moment nog niet in te schatten. Voor de hand liggende financier wordt de te selecteren exploitant van de Poort. Inzet van het College is dat deze risicodragend investeert in minimaal de stichtingskosten van de horeca-instelling en in bijbehorende ondersteunende voorzieningen. Gezien het maatschappelijke belang van het realiseren van de overige aanpalende voorzieningen en van benodigde infrastructurele en zoneringsmaatregelen, is het verdedigbaar te voorzien in een (overheids)bijdrage ten behoeve van het oprichten van deze voorzieningen. Op welke wijze en in welke verhouding de samenwerking het beste vormgegeven kan worden, moet echter nog onderzocht worden. Daarbij komen verschillende cofinancieringsbronnen in beeld, bijvoorbeeld het Regionaal Stimuleringsfonds, subsidieregeling Revitalisering Landelijk Gebied, het Operationeel Programma voor de regio Zuid-Nederland en het Europese programma Interreg IVA. Via de Voorjaarsnota 2008 wordt hierop teruggekomen.

9. Vervolgstappen

1. Met als vertrekpunt deze notitie 'Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen' wordt onderzocht op welke wijze potentiële marktpartijen, die voor ontwikkeling en exploitatie van de poort in aanmerking komen, moeten worden aangezocht.
2. Met als vertrekpunt deze notitie 'Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen' wordt een haalbaarheidsstudie verricht, die tevens inzicht geeft in de benodigde investeringen.
3. Gemeente werkt samen met nog te selecteren marktpartij en overige belanghebbende partijen aan een definitief Realisatieplan voor de Recreatieve Poort, vast te stellen door de gemeenteraad. Daarbij wordt intensief overleg met de Provincie gepleegd over de planologische consequenties en randvoorwaarden.
4. Gemeente werkt met nog te selecteren marktpartij en mogelijk overige partijen aan realisatie van de Recreatieve Poort.

10. Bijlagen

1. Reacties op notitie "Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen" (6 juni 2007)
  - a. t/m f.: ingekomen zienswijzen Streekplatform de Peel, IVN, BMF, Stichting Middengebied, TOP Brabant en gemeente Laarbeek.
2. Locatieonderzoek Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen, vastgesteld door college op 13 december 2006.

Bijlage 1:**Reacties op notitie “Uitwerkingsrichting Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen” (6 juni 2007)**

Instantie	Datum	Argumentatie	Conclusie
Klankbordgroep Stiphout	23-05-2007	De Stiphoutenaren hebben geen behoefte aan een grootschalige recreatieve voorziening. Tegen een kleinschalige horecavoorziening bestaan niet op voorhand bezwaren, maar de wijk vraagt zich hardop af of zulk een voorziening op langere termijn exploitabel is. Het reguleren van de bezoekersstromen door middel van het instrument Recreatieve Poort ziet men als een welkome en noodzakelijke maatregel.	Variant 2-3
Commissie MO&E	21-06-2007	De commissie neigt meer naar 2, dan naar 3. Horeca is bespreekbaar, maar men heeft een voorkeur voor een zo extensief mogelijke ontwikkeling. Tegelijkertijd wordt aandacht gevraagd voor een rendabele horeca-exploitatie: het aansluiten bij de nabijgelegen sport-accommodatie acht men hiertoe zinvol. Men ziet kansen voor educatie en vraagt aandacht voor minder validen.	Variant 2-3
Streekplatform De Peel	05-07-2007	Streekplatform De Peel is aandrager geweest van het fenomeen Recreatieve Poorten in het Reconstructieplan van de Peel met als doel: om de natuur in de regio te beschermen tegen ongestructureerd gebruik en om instrumenten te ontwikkelen om de ruimte beschikbaar te maken voor recreanten. Om die reden is variant 1 geen alternatief, variant 2 geeft onvoldoende meerwaarde voor leefbaarheid en economie, variant 4 past qua intensiteit beter op Suytkade of Berkendonk.	Variant 3
Lokaal Toeristische Adviesraad Helmond	20-09-2007	Naar aanleiding van berichtgeving in de krant heeft LTA Helmond gevraagd het onderwerp Recreatieve Poort Stiphoutse Bossen in LTA-verband te bespreken. LTA Helmond is van mening dat beide doelstellingen, te weten versterking van natuur en landschap, alsook versterking van de recreatieve infrastructuur, van belang zijn voor de stad en de regio. Men is van mening dat variant 3 daar het beste bij aansluit.	Variant 3
IVN afdelingen Helmond, Laarbeek en Nuenen	24-09-2007	Het te ontwikkelen concept moet binnen strikte randvoorwaarden tot ontwikkeling komen (vast te leggen in overeenkomst). Aandacht wordt gevraagd voor: <ul style="list-style-type: none"> - activiteiten ontwikkelen binnen de thema's natuur/natuurlijkheid - draagkracht van het gebied - kwetsbare natuur ten noorden van Gerwenseweg, vooral vennen, ontzien - publieksgeleiding met aandacht voor parkeren en routestructuren - fietsvriendelijkheid van de voorziening - informatievoorziening over natuur, cultuurhistorie, omgeving - voorkeur voor bebouwing in ecologische stijl - open karakter Open Plek handhaven - parkeerruimte gezien van uit Gerwenseweg uit zicht - diversiteit in bomensoorten. 	Variant 2-3

Brabantse Milieufederatie	04-10-2007	Betreurt dat de zoektocht voor de Poort vooral gericht is op de bossen zelf in plaats van het agrarische gebied er omheen. De notitie geeft geen inzicht in de beoogde locaties. Dit maakt het onmogelijk een oordeel te geven over de vier varianten. Voor natuurgebieden wordt gekozen voor variant 1; voor een agrarisch landschap is zelfs variant 4 denkbaar.	Afhankelijk van locatie
TOP Brabant	04-10-2007	Er moet ruimte worden geboden voor een duurzame en rendabele exploitatie van een horecagelegenheid met een goede routestructuur en parkeervoorziening, zonder al te veel dagrecreatievoorzieningen; de toegevoegde waarde van dit laatste voor zowel bezoekers als exploitatie is beperkt.	Variant 3
Stichting Middengebied	12-10-2007	Sluit zich geheel aan bij de reactie van het IVN	Variant 2-3
Gemeente Laarbeek	07-11-2007	De ontwikkeling van een Poort als variant 2 of 3 vormt geen belasting voor de Laarbeekse infrastructuur of natuur en kan voor Laarbeek voordelen opleveren. Aandacht wordt gevraagd voor wandel- en fietsrouteverbindingen richting Croy en Heikant en voor themaroutes. Informatievoorziening over Croy en wellicht andere Laarbeekse attracties zijn een welkome aanvulling.	Variant 2-3
Gemeente Nuenen	-	Is van mening dat de notitie onvoldoende aanknopingspunten biedt om een voorkeursrichting aan te geven (ambtelijke reactie).	-